

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Nedostatky vyhotovenia zvukového záznamu z pojednávania nemožno považovať za vadu konania**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 7CoP/175/2018 zo dňa 7. 2. 2019
- 2. K vplyvu nedoručenia notifikácie elektronickej správy na doručenie predvolania na pojednávanie a k vážnym okolnostiam ospravedlňujúcim neprítomnosť na pojednávaní**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/9/2019 zo dňa 7. 2. 2019
- 3. Kedy sa pojednávanie považuje za odročené a k povinnosti súdu upovedomiť žiadateľa o tom, že dôvod na odročenie pojednávania nepovažuje za dôležitý**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/129/2018 zo dňa 7. 2. 2019
- 4. Úspech žalobcu v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach vyžaduje preukázanie, že proti-právne konanie naďalej trvá alebo hrozí**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 14C/4/2016 zo dňa 31. 1. 2019
- 5. Priznanie odkladného účinku žalobe, ak sa má podľa rozhodnutia stať vlastníkom nehnuteľnosti osoba v likvidácii**
Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 30 S 139/2018 zo dňa 31. 1. 2019
- 6. K pojmu obvyklý pobyt ako kritérium na založenie právomoci súdu konať vo veci rozvodu**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 137/2017 zo dňa 25. 4. 2018
- 7. Absencia vecnej príslušnosti súdu nie je dôvodom na zastavenie konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Sžk 29/2017 zo dňa 25. 4. 2018
- 8. K princípu, že v pochybnostiach platí zákonná domnienka dobromyseľnosti držby**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo 105/2017 zo dňa 28. 3. 2018
- 9. Pokrývanie náhrady nemajetkovej ujmy prostredníctvom povinného zmluvného poistenia – postúpenie Veľkému senátu**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 156/2017 zo dňa 27. 3. 2018
- 10. K vymedzeniu účelu konania o oprave chýb v katastrálnom operáte**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžrk 1/2017 zo dňa 28. 3. 2018
- 11. K opakovanému uzatváraní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Asan 4/2016 zo dňa 28. 3. 2018
- 12. K znakom závislej práce vs. nelegálne zamestnávanie**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Asan 7/2017 zo dňa 28. 3. 2018
- 13. Vyšší vek v kombinácii so zhoršeným zdravotným stavom je dôvodom pre priznanie odkladného účinku správnej žalobe vo veci zákonnosti rozhodnutia o poistnom a penále**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 18Sa 24/2018 zo dňa 16. 1. 2019
- 14. Dojednanie poplatku za upomienku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 15Co/27/2018 zo dňa 31. 1. 2019
- 15. K aktívnej legitimácii na podanie žaloby na vydanie platieb spojených s užívaním bytu zaplatených bývalému správcovi, ak platby hradí manžel, ktorý nie je vlastníkom bytu**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 18Co 118/2018 zo dňa 17. 12. 2018

1. Nedostatky vyhotovenia zvukového záznamu z pojednávania nemožno považovať za vadu konania

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 7CoP/175/2018 zo dňa 7. 2. 2019

Anotácia:

V konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu sa matka odvolala. Tvrdila, že zvukový záznam neodráža skutočný priebeh pojednávania. Podľa jej názoru konanie trpí vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď napádaný rozsudok bol vyhlásený tak, ako keby súhlasila s celou rodičovskou dohodou, čo nezodpovedá skutočnosti.

Právna veta:

Vadou konania je potrebné rozumieť pochybenie v procesnom postupe súdu, za ktorý nie je možné považovať nedostatky vyhotovenia zvukového záznamu z procesných úkonov, v tomto prípade pojednávania, keďže zjavne nejde o procesný postup súdu, ale zlyhanie či už technických zariadení alebo ich obsluhy.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Odvolacie dôvody, Vady konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 365 ods. 1 písm. d)

2. K vplyvu nedoručenia notifikácie elektronickej správy na doručenie predvolania na pojednávanie a k vážnym okolnostiam ospravedlňujúcim neprítomnosť na pojednávaní

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/9/2019 zo dňa 7. 2. 2019

Anotácia:

O nároku na splnenie povinností uplatnenom žalobcom rozhodol súd rozsudkom pre zmeškanie. S uložením povinnosti, ako ani s rozhodnutím súdu prvej inštancie žalovaný nesúhlasil z dôvodu, že predvolanie na pojednávanie mu nebolo riadne doručené a že svoju neprítomnosť na pojednávaní riadne ospravedlnil hneď, ako sa o pojednávaní dozvedel.

Uvedol, že ako právnická osoba má na doručovanie písomností aktivovanú elektronickej schránku, pričom má v nastaveniach elektronickej schránky zvolenú možnosť zasielania notifikácií o uložení elektronickej úradnej správy na e-mailovú adresu, čo preukázal žalovaný výpisom nastavenia oznámení z elektronickej schránky žalovaného predloženým návrhom. O uložení elektronickej úradnej správy, ktorou bolo v prejednávaní veci doručenie predvolania neobdržal notifikáciu na e-mailovú adresu a o tejto sa včas nezozvedel, čo bol dôvod neprevzatia predvolania v stanovenej úložnej lehote a ani do termínu konania pojednávania.

Právna veta:

Žalovaný svoju neprítomnosť neospravedlnil včas, keď tak urobil až siedmy deň po pojednávaní a ani vážnymi okolnosťami, keďže vážnou okolnosťou nemôže byť tá okolnosť, že si neprehliadol včas svoju elektronickej schránku, do ktorej bolo predvolanie na pojednávanie doručené. Na tejto skutočnosti nič nemení ani to, že mal aktivovanú službu notifikácie elektronickej správy, čo v konaní nielenže nepreukázal, ale v konečnom dôsledku by táto skutočnosť ani na zvrátenie existujúceho stavu nemala žiaden podstatný vplyv, keďže notifikácia sama o sebe nemá za následok zmenu v uložení elektronickej úradnej správy. Za včasné ospravedlnenie neprítomnosti žalovaného na pojednávaní sa považuje len také ospravedlnenie, ktoré je súdu doručené najneskôr do začiatku pojednávania. Ak sa žalovaný nestihne do začiatku pojednávania včas ospravedlniť, môže využiť postup podľa § 277 ods. 2 CSP, čo žalovaný urobil. Vážnosť okolností, ktorými žalovaný ospravedlňuje svoju neprítomnosť na pojednávaní musí posúdiť vždy len súd. Sú to okolnosti takej intenzity a závažnosti, ktoré znemožňujú žalovanému účasť na pojednávaní z objektívnych dôvodov (choroba, úraz, úmrtie v rodine), preto posúdenie ich vážnosti závisí len od voľnej úvahy súdu.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Rozsudok pre zmeškanie žalovaného

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 274
305/2013 Z. z. – § 29 ods. 1

3. Kedy sa pojednávanie považuje za odročené a k povinnosti súdu upovedomiť žiadateľa o tom, že dôvod na odročenie pojednávania nepovažuje za dôležitý

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/129/2018 zo dňa 7. 2. 2019

Anotácia:

Odvolačný súd sa primárne musel vysporiadať s námietkou žalovaného, že na vykonanie pojednávania vo veci samej neboli splnené procesné podmienky a pokiaľ okresný súd vec prejednal a rozhodol, porušil tak právo žalovaného na spravodlivý súdny proces.

Právna veta:

- I. Pri interpretácii § 183 CSP treba mať na pamäti, že samotné doručenie žiadosti o odročenie pojednávania ešte neznamená, že pojednávanie sa tým momentom považuje za odročené až do momentu, kým súd nedoručí opačné rozhodnutie. Naopak, kým súd nedoručí žiadateľovi o odročenie pojednávania oznam, že mu vyhovje, je pojednávanie naďalej riadne vytýčené a sporové strany sa podľa toho majú zariadiť.
- II. Okresný súd je v záujme právnej istoty povinný bezodkladne upovedomiť žiadateľa o tom, že dôvod na odročenie pojednávania nepovažuje za dôležitý, avšak toto oznámenie nie je predpokladom vykonania pojednávania, ako napríklad riadne vykázanie predvolania na pojednávanie. Za určitých okolností by nesplnenie tejto povinnosti súdu mohlo viesť k procesnému porušeniu práv navrhovateľa, avšak takéto okolnosti nenastali v prejednanom prípade, kedy okresný súd bezodkladne svoju povinnosť zaslať oznámenie elektronickou formou splnil. Riziko z omeškania správy okresného súdu v dôsledku technického spracovania už nepredstavuje porušenie povinnosti okresného súdu.
- III. Napriek skutočnosti, že elektronickou formou nebol právny zástupca pred konaním pojednávania informovaný o tom, že návrhu na odročenie súd nevyhovje, relevantné je, že bol informovaný telefonicky. Bez ohľadu na to, že telefonické spojenie inicioval právny zástupca, resp. jeho koncipient, informácia o tom, že pojednávanie v daný deň vykonané bude, bola poskytnutá právnenému zástupcovi žalovaného s viac ako hodinovým časovým predstihom.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dôvody odročenia

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 183 ods. 1, ods. 4, § 184 ods. 1

4. Úspech žalobcu v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach vyžaduje preukázanie, že protiprávne konanie naďalej trvá alebo hrozí

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 14C/4/2016 zo dňa 31. 1. 2019

Anotácia:

Žalobca sa podanou žalobou domáha určenia existencie nekalej obchodnej praxe žalovaného, uloženia povinnosti žalovanému spočívajúcej v zdržaní sa jej používania a uloženia povinnosti žalovanému, spočívajúcej v zverejnení výroku rozsudku na viditeľnom mieste webového sídla žalovaného. Nekalá obchodná prax podľa žalobcu má spočívať v tom, že žalovaný uzatvára so spotrebiteľmi zmluvu o spotrebiteľskom úvere splatnom jednou splátkou, pričom následne uzatvára so spotrebiteľmi tzv. dohodu o plnení v splátkach, ktorou sa zásadne a závažne mení výhodnosť poskytnutého úveru v neprospech spotrebiteľa, pričom cieľom žalovaného je práve poskytnutie spotrebiteľského úveru splácaného v splátkach.

Právna veta:

Nevyhnutným predpokladom úspešnosti žalobcu v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je preukázať, že sa žalovaný tvrdeného konania dopúšťa aj v čase vyhlásenia rozsudku (§ 217 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a uzatvára so spotrebiteľmi tzv. dohodu o plnení v splátkach. Podmienkou jej úspešného uplatnenia je, aby konanie (záťah), ktorého zdržanie sa (upustenie) žalobca žiada, dosiaľ trvalo, poprípade pokračovalo, alebo aby existovalo konkrétne nebezpečenstvo (hrozba) jeho opakovania v budúcnosti. Z toho vyplýva, že tento druh žaloby nemá svoje opodstatnenie tam, kde konanie, ktorého zdržania sa žalobca žiada, bolo už ukončené a netrvá, eventuálne ďalej nepokračuje, resp. kde neexistuje žiadne konkrétne – reálne nebezpečenstvo (hrozba) jeho opakovania v budúcnosti.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 301, § 305 ods. 1, 3

5. Priznanie odkladného účinku žalobe, ak sa má podľa rozhodnutia stať vlastníkom nehnuteľnosti osoba v likvidácii

Uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 30 S 139/2018 zo dňa 31. 1. 2019

Anotácia:

Žalobca – správca konkurznej podstaty – sa domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného. Žiadal, aby súd priznal správnej žalobe odkladný účinok.

Žiadosť odôvodnil tým, že okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu, hrozí závažná ujma a značná finančná škoda, a to tým, že prvostupňový správny orgán na základe potvrdzujúceho rozhodnutia žalovaného vykonáva v katastri nehnuteľností zmeny, ktorými konkrétne dotknuté pozemky zapisuje v prospech tretích osôb, čím závažne zasahuje do vlastníckeho práva úpadcu a zároveň významným spôsobom ohrozuje práva a oprávnené záujmy konkurzných veriteľov, ktorí čakajú na aspoň čiastočné uspokojenie svojich pohľadávok z výťažku zo speňaženia majetku úpadcu, ktorý je takýmto postupom nezákonne zmenšovaný.

Právna veta:

- I. Zo žaloby vyplýva, že v dôsledku vydania napadnutého rozhodnutia a jeho následným zapísaním do katastra nehnuteľností dôjde k zmene vlastníctva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v žalobe a rozhodnutí. Novým vlastníkom predmetných nehnuteľností sa stane š. p. v likvidácii, a teda je odôvodnený predpoklad, vzhľadom aj na skutočnosť, že nový vlastník je v likvidácii, že tento bude odpredávať dotknuté nehnuteľnosti tretím osobám.
- II. Žalobca osvedčil odôvodnenú obavu, že vykonaním napadnutého rozhodnutia – jeho záznamom do katastra nehnuteľností – dôjde k zmene v osobe v katastri evidovaného vlastníka, ktorý sa nachádza v likvidácii, čím je daná odôvodnená obava z možného prevodu týchto nehnuteľností v rámci likvidácie na tretie osoby. Preto súd priznal správnej žalobe odkladný účinok v súlade s § 185 písm. a) SSP.

Právna oblasť: Správne právo procesné/Správne súdnictvo

Právny inštitút: Odkladný účinok správnej žaloby

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 162/2015 Z. z. – § 185 písm. a)

6. K pojmu obvyklý pobyt ako kritérium na založenie právomoci súdu konať vo veci rozvodu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 137/2017 zo dňa 25. 4. 2018

Anotácia:

Manželka sa odvolala proti uzneseniu okresného súdu, ktorý zastavil konanie z dôvodu, že nemá právomoc konať vo veci rozvodu manželstva. Podľa názoru súdu prvej inštancie neboli splnené, resp. preukázané podmienky na určenie právomoci súdu Slovenskej republiky podľa čl. 3 ods. 1 písm. a/ a b/, ani podľa ustanovenia čl. 4 a 5 Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „Nariadenie Brusel IIa“). Odvolací súd potvrdil správnosť rozhodnutia okresného súdu. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Právna veta:

Vzhľadom k tomu, že Nariadenie Brusel IIa neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť zmysel a rozsah pojmu „obvyklý pobyt“, jeho určenie sa musí vykonať s ohľadom na kontext ustanovení nariadenia a jeho cieľ. Určenie obvyklého pobytu sa tak stáva predmetom a výsledkom skutkového skúmania zo strany príslušného súdu a je založené na vyhodnotení celého súboru zistených konkrétnych skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Ide teda o pojem faktický a nie právny, t.z. nezávislý na splnení akýchkoľvek legálnych kritérií na rozdiel napríklad od trvalého pobytu, ktorý má charakter evidenčný a jeho vznik je viazaný na určité členským štátom stanovené právne podmienky.

Súdny dvor EÚ zároveň podáva vysvetlenie k spôsobu, akým majú sudy pristupovať k určovaniu miesta obvyklého pobytu, resp. bližšie definuje faktory rozhodné pri prijímaní konečného verdiktu súdu. Vo všeobecnosti súbor týchto kritérií umožňuje definovať obvyklý pobyt v zmysle ustanovení Nariadenia Brusel IIa ako miesto, v ktorom má dotknutá osoba centrum (ťažisko) svojho života. Okrem fyzickej prítomnosti v členskom štáte musia byť zohľadnené ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodit, že táto prítomnosť nemá len dočasný alebo príležitostný charakter a vykazuje znaky trvalosti. Do úvahy treba vziať najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť, pracovné aktivity, jazykové znalosti a rodinné a sociálne väzby osoby v danom štáte. Na druhej strane Súdny dvor EÚ nepovažuje kritérium štátneho občianstva, či dĺžky pobytu na území členského štátu za výsostne určujúce faktory, ktoré by mali pri určovaní skutočného miesta pobytu osoby rozhodujúci význam. Vo vzťahu k dĺžke pobytu bude nevyhnutné odlišiť medzi príležitostným pobytom a skutočným úmyslom osoby vytvoriť si v danom štáte zázemie.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Právomoc súdu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 160/2015 Z. z. – § 387 ods. 1
Nariadenia Rady ES č. 2201/2003- Čl. 3 ods. 1 písm. a) a b), Čl. 4 a Čl. 5

7. Absencia vecnej príslušnosti súdu nie je dôvodom na zastavenie konania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Sžk 29/2017 zo dňa 25. 4. 2018

Anotácia:

Žalobca sa na krajskom súde domáhal preskúmania rozhodnutia poľovníckeho združenia. Krajský súd zastavil konanie a vec postúpil okresnému súdu z dôvodu, že poľovnícke združenia zriaďované podľa § 32 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve sú združeniami bez kompetencií daných zákonom, ktoré nerozhodujú o právach a povinnostiach svojich členov v oblasti verejnej správy. Spory poľovníckej organizácie s členmi poľovníckej organizácie majú súkromno-právny charakter, a preto nie je daná vecná príslušnosť správneho súdu. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca kasačnú sťažnosť. Kasačný súd sa nestotožnil s postupom krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Právna veta:

V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že tak právomoc ako aj príslušnosť možno zaradiť do skupiny procesných podmienok na strane súdu. Kým nedostatok právomoci predstavuje neodstrániteľnú vadu, ktorej existencia predpokladá postup správneho súdu podľa § 18 ods. 1 SSP spočívajúci v zastavení konania, respektíve v zastavení konania a postúpení veci príslušnému orgánu, nedostatok príslušnosti (vecnej, miestnej, kauzálnej) je naopak vadou odstrániteľnou, ktorú možno odstrániť postúpením veci formou uznesenia príslušnému správnomu súdu (§ 18 ods. 2 SSP), prípadne súdu konajúcemu podľa CSP (§ 25 SSP v spojení s § 40 a § 43 CSP). Pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daná jeho vecná príslušnosť a z tohto dôvodu aj konanie zastavil, kasačný súd považuje tento postup krajského súdu, a to vzhľadom na už vyššie uvedené, za nesprávny. Absencia vecnej príslušnosti súdu nie je dôvodom na zastavenie konania.

Právna oblasť: Správne právo procesné/Správne súdnictvo

Právny inštitút: Príslušnosť súdu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 162/2015 Z. z. – § 18 ods. 1

8. K princípu, že v pochybnostiach platí zákonná domnienka dobromyseľnosti držby

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo 105/2017 zo dňa 28. 3. 2018

Anotácia:

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že postupom súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Tvrdila, že k uvedenej vade konania došlo najmä tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu nespĺňa kritériá pre riadne odôvodnenie súdnych rozhodnutí a je nedostatočné a nepresvedčivé. Odvolací súd sa skutkovo aj právne stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, v jeho argumentácii ale chýba vysvetlenie dôvodov „pre ktoré odvolací súd neaplikoval princíp, že v pochybnostiach platí zákonná domnienka dobromyseľnosti držby a teda oprávnenej držby“. Podľa žalobkyne „existuje zásadný dôvod prípustnosti dovolania“ z dôvodu, že súdy nesprávne posúdili vznik vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných.

Právna veta:

Pokiaľ žalobkyňa vytýka napadnutému rozhodnutiu nedostatok vysvetlenia dôvodov „pre ktoré odvolací súd neaplikoval princíp, že v pochybnostiach platí zákonná domnienka dobromyseľnosti držby a teda oprávnenej držby“, robí tak neopodstatnene. Právna domnienka, že v pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená, je vyvrátiteľná. Opodstatnenosť tejto právnej domnienky vychádza z poznatku, že dôkaz o stave mysle držiteľa sa vytvára len nepriamo, úsudkom z iných dôkazov, a z hľadiska procesného dokazovania je preto v prípade pochybností vhodnejšie vychádzať z dobromyseľnosti držiteľa. Ako ale vyplýva z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov súdy nemali pochybnosti o tom, že právni predchodcovia žalobkyne objektívne stratili dobrú vieru o svojom vlastníctve sporných vecí. Neoprávnený držiteľ nemôže nadobudnúť vlastnícke právo k veci vydržaním, pretože u neho chýba oprávnenosť držby a predovšetkým jej subjektívna stránka. Vzhľadom na záver súdov o nedostatku oprávnenosti držby nebolo tu namieste vysvetlenie dôvodov „neaplikácie princípu, že v pochybnostiach platí zákonná domnienka dobromyseľnosti držby a teda oprávnenej držby“.

Otázka, či držiteľ veci bol v dobrej viere, nie je otázkou skutkovou, ale právnou, správnosť zodpovedania ktorej by prislúchalo dovolaciemu súdu len v prípade, že by dovolanie bolo prípustné. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením. Občiansky zákonník ani predchádzajúce právne úpravy pojem oprávnenej držby ani straty dobromyseľnosti priamo nevy vymedzovali. Ako už bolo uvedené vyššie, neoprávnenosť držby má právny význam predovšetkým z hľadiska, že neoprávnený držiteľ nemôže nadobudnúť vlastnícke právo k veci vydržaním. Keďže tu chýba vôbec základný predpoklad nadobudnutia vlastníckeho práva k veci, je bez právneho významu, podľa akého ustanovenia právneho predpisu prípadne mohol držiteľ nadobudnúť vlastnícke právo, ak by bol dobromyseľný.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Držba, nadobúdanie vlastníctva, vydržanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 129 a nasl.

9. Pokrývanie náhrady nemajetkovej ujmy prostredníctvom povinného zmluvného poistenia – postúpenie Veľkému senátu

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 156/2017 zo dňa 27. 3. 2018

Anotácia:

Okresný súd rozsudkom zaviazal žalovaných solidárne zaplatiť každému zo žalobcov sumu 8 000 eur z dôvodu, že žalovaný v 1. rade bol uznaný za vinného z prečinu usmrtenia a vecnú legitimáciu žalovaného v 2. rade (poistovňa) súd vyvodil eurokomformným výkladom – povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, keďže jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Na odvolanie žalovaných Krajský súd rozsudok potvrdil. Proti rozsudku podala žalovaná v 2. rade (poistovňa) dovolanie, z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keď súdy oboch inštancií dospeli k záveru, že nemajetková ujma pozostalých po obetiach dopravných nehôd spadá pod rozsah krytia podľa povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení, čím pri extenzívnom výklade odvolacieho súdu, sa smernici EÚ priznáva priamy účinok voči žalovanej v 2. rade.

Právna veta:

Najvyšší súd ako dovolací po vyriešení otázky prípustnosti dovolania žalovanou, ktoré vyhodnotil ako prípustné, uvádza, že pre posúdenie veci je zásadnou otázkou, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. otázkou pasívnej legitimácie poistovne, ktorou sa už iné senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v kontinuálnej jednotnej rozhodovacej línii zaoberali, pričom 2 senáty Najvyššieho súdu dospeli k záveru, že povinnosť poistovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ. V predmetnej veci sa senát Najvyššieho súdu nestotožňuje s právnymi názormi a chce sa odchýliť, čo je dôvodom na postúpenie veci na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu občianskoprávneho kolégia NS SR.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Ochrana osobnosti a náhrada nemajetkovej ujmy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 381/2001 Z. z. - §4 ods. 2

10. K vymedzeniu účelu konania o oprave chýb v katastrálnom operáte

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžrk 1/2017 zo dňa 28. 3. 2018

Anotácia:

Sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodnutia krajského súdu, ktorý odmietol žalobu, pretože dospel k záveru, že žalobkyňa sa nestala účastníčkou konania vo veci Správy katastra v konaní ohľadom opravy chyby v katastrálnom operáte nehnuteľností, a tak nebola aktívne legitimovaná na podanie žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy v zmysle štvrtej časti SSP. Ako ďalší dôvod pre odmietnutie žaloby krajský súd uviedol skutočnosť, že žalobkyňa sa svojím podnetom domáhala opravy chýb k nehnuteľnostiam, ktoré nie sú v jej vlastníctve, a aj prípadnou nečinnosťou orgánu verejnej správy sa nezasiahlo do práv alebo právom chránených záujmov žalobkyne, a preto je tu podľa krajského súdu nedostatok aktívnej legitimácie na strane žalobkyne aj z tohto dôvodu. Najvyšší súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol podľa ustanovenia § 461 SSP.

Právna veta:

Pokiaľ sťažovateľka mala v úmysle založiť svoje účastníctvo v konaní z titulu vlastníctva susedných nehnuteľností opierajúc uvedené o výklad ustanovenia § 127 Občianskeho zákonníka, ide o zákonné obmedzenie vlastníckeho práva alebo práv, ktoré sa priamo odvíjajú od vlastníctva. Súbor týchto pravidiel správania sa v teórii i praxi označuje ako tzv. susedské práva. Pokiaľ účastník konania požiada o súdnu ochranu odvolávajúci sa na to, že bol poškodený na týchto právach v zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka, pôjde o súdne konanie podľa súkromného práva a ochrana bude rovnako poskytovaná právam v súkromnej sfére. Odvolávať sa však na porušenie týchto práv v rámci konania o oprave chýb v katastrálnom operáte v zmysle § 59 katastrálneho zákona, nie je možné, nakoľko ochrana práv poskytovaná v rámci konaní v zmysle katastrálneho konania je viazaná na účel tohto zákona, ktorým je budovanie katastra ako informačného systému a v rámci konania o oprave chýb je to zabezpečenie súladu medzi skutkovým a právnym stavom, a tým i zabezpečenie právnej istoty a zákonnosti. Účel tohto konania preto udáva aj medze práv a oprávnených záujmov, ktorými sú vlastnícke práva iné práva k nehnuteľnostiam, ktorých sa zápis týka. K uvedenému však nemožno radiť zásahy nad mieru predpokladanú predpisom zo strany susedných vlastníkov nehnuteľností v zmysle § 127 Občianskeho zákonníka, ktoré sú predmetom občianskeho súdneho konania.

Právna oblasť: Občianske právo, Správne právo

Právny inštitút: Kataster nehnuteľností

Súvisiace predpisy a ustanovenia: **pre SR:** 162/1995 Z. z. - § 22 ods. 5, § 59 ods. 3
71/1967 Zb. - § 14 ods. 1

11. K opakovanému uzatváraníu dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Asan 4/2016 zo dňa 28. 3. 2018

Anotácia:

Krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalovaný domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie inšpektorátu práce o uložení pokuty žalobcovi za nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie. Krajský súd to odôvodnil tým, že vzhľadom aj na množstvo týchto dohôd v danom prípade nebolo preukázané splnenie zákonnej podmienky, a to predpoklad výnimočnosti uzatvorenia predmetných dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovnú činnosť. Žalobca podal odvolanie, Najvyšší súd rozhodnutie krajského sudu potvrdil.

Právna veta:

Podľa názoru Najvyššieho súdu správne orgány postupovali v medziach zákona, keď zistené uzatváranie dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru vyhodnotili ako porušenie § 223 ods. 1 Zákonníka práce a to z dôvodu nedodržania zákonnej podmienky výnimočnosti uzatvárania takýchto dohôd. Uzavretie dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru je založené na príležitostnej báze, t. j. prichádza do úvahy spravidla v prípadoch ak ide o práce ojedinelé resp. práce malého rozsahu a preto nemožno akceptovať argumentáciu žalobcu o neúčelnosti uzatvárania pracovných zmlúv pokiaľ týmito zamestnancami realizuje svoj hlavný predmet činnosti.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 311/2001 Z. z. – § 223 ods. 1, §226 ods. 2

12. K znakom závislej práce vs. nelegálne zamestnávanie

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Asan 7/2017 zo dňa 28. 3. 2018

Anotácia:

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného, že správna žaloba je dôvodná. Žalovaný rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o uložení pokuty za nelegálnu prácu a nelegálne zamestnávanie. Krajský súd poukázal aj na aplikáciu zásad uplatňovaných v trestnom konaní, pri ukladaní sankcií – predovšetkým zásada úplného zistenia skutkového stavu. V prípade pochybností sa má uplatniť in dubio pro reo. Žalovaný podal kasačnú sťažnosť, ktorú Najvyšší súd zamietol.

Právna veta:

Súd upriamuje pozornosť na to, že pri posúdení znakov závislej práce sa môže dať rôzna váha rôznym znakom, pričom primárnym znakom je nadriadenosť a podriadenosť. Nedojednanie odmeny, či pracovného času sa má posúdiť ako obídanie zákona a nie ako neprítomnosť znaku. Najvyšší súd však zdôrazňuje, že je rozhodujúce brať do úvahy okolnosti konkrétneho prípadu a posúdiť jednotlivé znaky, ako aj vyhodnotiť celkovú situáciu. Každú skutkovú situáciu je potrebné posudzovať osobitne a správny orgán je povinný vykonať dokazovanie tak, aby spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti jednoznačne preukázal opodstatnenosť záveru o nelegálnom zamestnávaní.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Nelegálna práca a nelegálne zamestnávanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 82/2005 Z. z. – § 7 ods. 2
311/2001 Z. z. – § 1 ods. 2 a ods. 3

13. Vyšší vek v kombinácii so zhoršeným zdravotným stavom je dôvodom pre priznanie odkladného účinku správnej žalobe vo veci zákonnosti rozhodnutia o poistnom a penále

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 18Sa 24/2018 zo dňa 16. 1. 2019

Anotácia:

Obsahom správnej žaloby bola aj žiadosť žalobcu o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím z dôvodu nezákonnosti rozhodnutí ako aj zlý zdravotný stav a vysoký vek žalobcu. Uvedol, že v prípade vymáhania predpísaného poistného a penále má pre neho likvidačný charakter nielen majetkový, ale vo veku 78 rokov aj zdravotný.

Právna veta:

Žalobca je 78 ročný dôchodca s naštrbeným zdravím a starobný dôchodok je jeho jediným príjmom. Nepriznanie odkladného účinku by mohlo u neho vyvolať závažnú ujmu, značnú finančnú škodu a vážny nenapraviteľný následok. Vzhľadom na vek a postavenie žalobcu – dôchodcu súd odkladný účinok správnej žalobe priznal až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Právna oblasť: Správne právo procesné/Správne súdnictvo

Právny inštitút: Odkladný účinok správnej žaloby

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 162/2015 Z. z. – § 185 písm. a)

14. Dojednanie poplatku za upomienku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 15Co/27/2018 zo dňa 31. 1. 2019

Anotácia:

Žalobou sa žalobca domáha zaplatenia sumy z titulu zostatkov poplatkov za upomienky.

Právna veta:

Upomienka ako taká nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mala povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi netransparentné. Podstatou týchto poplatkov je pridanie bližšie nešpecifikovaných a spotrebiteľovi nevysvetlených nákladov, ktoré nie sú preukázané. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa, tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch. Preto zhodne so záverom súdu prvej inštancie konštatuje a za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnom zmluvnom vzťahu, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie vo forme upomienok a poplatkov obdobného charakteru, za ktorými stojí zrejmy vlastný ekonomický záujem žalobcu. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a poplatky za upomienky) predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie dodávateľa, spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Keďže zmluvná podmienka, v zmysle ktorej je veriteľ oprávnený požadovať od spotrebiteľa poplatok za upomienku, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo spôsobuje jej neplatnosť (§ 53 ods. 5), veriteľ nemá nárok na plnenie z takejto podmienky.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Ochrana spotrebiteľa

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 53 ods. 1, ods. 4, ods. 5

15. K aktívnej legitímácii na podanie žaloby na vydanie platieb spojených s užívaním bytu zaplatených bývalému správcovi, ak platby hradí manžel, ktorý nie je vlastníkom bytu

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 18Co 118/2018 zo dňa 17. 12. 2018

Anotácia:

Krajský súd Prešov v predkladanom rozhodnutí posudzoval situáciu, v ktorej manžel ako výlučný vlastník bytu podal žalobu na vrátenie platieb spojených s užívaním tohto bytu, ktoré v určitom období hradil na účet osoby nevykonávajúcej funkciu správcu bytového domu. V konaní bolo zistené, že žalobca platby nezasielal osobne; hradila ich jeho manželka formou bezhotovostnej platby z jej bankového účtu. Žalovaný aj v rámci konania pred súdom prvej inštancie, ale aj pred odvolacím súdom namietal, že vzhľadom na to, že peniaze hradila manželka žalobcu, nie je manžel aktívne legitimovaným žalobcom na podanie žaloby na ich vrátenie.

Krajský súd Prešov však námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie odmietol a uviedol, že v konaní o vrátením úhrad spojených s užívaním bytu, ktorý vlastní žalobca, je práve on aktívne legitimovanou osobou na podanie žaloby na ich vrátenie. Skutočnosť, že platby reálne uhradila jeho manželka, je v tomto smere bez významu, pretože konanie manželky možno podradiť pod tzv. bežné hospodárenie manželov, zvlášť, ak manželia bývajú v byte spolu.

Právna veta:

Je nesporné že žalobca je výlučným vlastníkom bytu keďže ho získal darom od rodičov. Takáto vec nepatrí do BSM, na druhej strane, predmetom konania je vrátenie úhrad, platieb, ktoré boli spojené z užívaním tohto bytu. Z vyjadrenia žalobcu a jeho právneho zástupcu vyplýva, že vlastne tieto úhrady sa realizovali z účtu jeho manželky a toto nebolo sporné. Námietka a poukázanie na nález Ústavného súdu týkajúceho sa vyporiadavania pôžičky za trvania manželstva nemožno použiť na prípad úhrad, ktoré sa realizujú v sume 153 Eur mesačne pravidelne za užívanie bytu za situácie, kedy byt užívajú manželia. Určite a nepochybne spadá do záležitosti týkajúcej sa bežných vecí, bežného hospodárenia a preto je na nich ako si upravia spôsob platby. Neznamená to ale, že keď platby boli realizované z účtu manželky, že manžel nemôže podať žalobu na vrátenie tejto neodôvodnenej sumy. Aktívna legitímácia žalobcu ako vlastníka bytu bola jasne daná.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Hospodárenie manželov, Bezodôvodné obohatenie, Vlastníctvo bytov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: pre SR: 40/1964 Zb. – § 145 ods. 1, § 451 ods. 2, § 456 182/1993 Z. z. – § 8a ods. 2